

“ANALYTISCH BEELD”

Activiteit ontwikkeld door: Associació La Xixa Teatre

OVERZICHT

Deze activiteit is gebaseerd op Augusto Boal's Rainbow of Desire technieken en zal ons op een bevrijdende reis van zelfontdekking meenemen, waardoor we diepgaand begrip krijgen van onszelf in het geval van conflicten. We zullen leren hoe we door de complexiteit van onze emoties en gevoelens kunnen navigeren om alternatieven te vinden voor het oplossen van conflicten in onze relaties met anderen.

TIJD

2,5 uur

DEELNEMERS

Minimaal 15 deelnemers, geen maximum

MATERIAAL

Geen

DOELSTELLINGEN

- Het verkennen van de diversiteit en complexiteit van relaties die tijdens het jongerenwerk zijn ontwikkeld
- Verschillende manieren ontdekken om deze relaties te beheren
- Jongerenwerkers in staat stellen om hun sterke punten en middelen te herkennen om het hoofd te bieden aan moeilijke situaties en conflicten die zich in hun professionele context voordoen.

INSTRUCTIES - STAP VOOR STAP

Vraag een jongerenwerker om als vrijwilliger een persoonlijk verhaal te vertellen en nodig hem of haar uit om naar voren te komen. Nodig de rest van de groep uit om plaats te nemen en te luisteren/observeren totdat ze worden opgeroepen.

Eerste fase: improvisatie

- Vraag de persoon die zich heeft aangemeld om een persoonlijk verhaal te vertellen waarin hij/zij in conflict is gekomen met iemand anders (een jongere, een andere jongerenwerker, een ouder, etc.) binnen zijn/haar professionele context, en die negatieve emoties heeft veroorzaakt (ontzetting, boosheid, verdriet, onbegrip, etc.). Als de persoon zijn of haar verhaal hardop heeft verteld, en heeft uitgelegd wie er in het verhaal zat, waar en wanneer het plaatsvond en wat er gebeurde, vraag hem/haar dan om andere deelnemers uit de groep te selecteren om de verschillende karakters te spelen. Merk op dat de techniek effectiever is wanneer de scène alleen bestaat uit de

“ANALYTISCH BEELD”

hoofdpersoon (onze vrijwilliger) en een tegenstander (het personage dat de persoon zal vertegenwoordigen met wie de hoofdpersoon in direct conflict kwam).

- Ondersteun de vrijwilliger (de hoofdpersoon) bij het opzetten van de scène waar het conflict plaatsvindt (het “podium” opzetten, informatie geven over de personages aan de deelnemers die de rol op zich nemen (namen, wie ze zijn, contextinformatie, enz.). Dit mag niet meer dan een paar minuten duren. In de tussentijd moet de rest van de groep het proces aandachtig observeren en beluisteren.
- Zodra de scène is opgesteld, tel je tot drie met de hele groep en zeg je “actie!” om de improvisatie in gang te zetten. Zeg “stop!” als het conflict is vastgesteld en/of zijn hoogtepunt bereikt, of als de hoofdrolspelers vragen om de improvisatie te stoppen.

Tweede fase: het vormen van beelden

- De facilitator vraagt de hoofdpersoon een beeld te maken van hoe zij/hij zich op dit moment voelt. Vraag de deelnemers in het “publiek” of iemand dat beeld herkent en nodig een persoon uit die zich met dat beeld verbonden voelt om de plaats van het beeld in te nemen. Vraag de hoofdpersoon een ander beeld te maken van hoe hij of zij zich op dat moment voelt en herhaal de stappen totdat alle gevoelens van de hoofdpersoon door middel van beelden op het podium worden weergegeven. Als de hoofdpersoon voelt dat al zijn of haar gevoelens zijn weergegeven, vraag dan aan de andere deelnemers om andere beelden van gevoelens voor te stellen die mogelijk aanwezig zijn. De begeleider vraagt de hoofdpersoon of hij het beeld herkent: als hij dat doet, blijft het beeld bestaan, als hij dat niet doet verdwijnt het beeld weer en gaat de deelnemer terug naar het publiek.
- Herhaal dezelfde stappen met de tegenstander, door de hoofdpersoon te vragen hoe hij of zij denkt dat de tegenstander zich voelt, doet en zich voorstelt, vraag iemand in de groep weer de plaats van het beeld in te nemen, enzovoorts.
- De beelden kunnen metaforisch, surrealistisch, expressionistisch, uitvergroot, vervormd, etc. zijn, zolang de hoofdpersoon zich maar kan verhouden tot het beeld binnen zijn/haar verhaal. Een vijftal beelden per personage is een “goed” aantal om de oefening af te ronden, hoewel er meer of minder beelden kunnen zijn, afhankelijk van de behoeften van de hoofdpersoon. Het is belangrijk voor de oefening om hetzelfde aantal beelden te hebben voor de hoofdpersoon en de tegenstander.

Derde fase: paren vormen

- Vraag de hoofdpersoon om de beelden van de tegenstander en de hoofdpersoon te koppelen en de beelden in de kamer te verplaatsen tot elk paar een eigen ruimte heeft. De deelnemers die op het podium staan moeten te allen tijde hun beelden behouden en gefocust blijven, ten dienste van de hoofdpersoon.
- Focus op één beeldpaar (op dat moment kan de rest van “de beelden” op het podium geruisloos ontspannen, neutraal blijven en observeren). De facilitator vraagt de beelden om één beweging te maken die volgens hen betrekking heeft op dit beeld, en om de beweging te herhalen (als een soort GIF).
- De facilitator vraagt de acteurs die de beelden spelen om een beweging in hun beeld op te nemen en die beweging te herhalen (als een GIF), en vervolgens een geluid toe te voegen aan de beweging. Wanneer beide acteurs hun beweging en geluid hebben opgenomen, zal de facilitator eerst het ene beeld “activeren”, dan het andere, en dan beide tegelijk gedurende enkele seconden. Dit zal de acteurs helpen om in het personage te komen. In de tussentijd observeert de hoofdpersoon hoe deze beelden uit zichzelf “tot leven komen”. Wanneer de begeleider “actie” zegt, zullen de acteurs hun geluid en beweging stoppen, en beginnen met de improvisatie van het verhaal, met behoud van hun beeld. Dit betekent dat ze een dialoog kunnen voeren, maar dat ze niet uit hun beeld kunnen stappen. Laat de improvisatie even doorgaan.
- Herhaal dezelfde stappen met alle beeldparen.

“ANALYTISCH BEELD”

Vierde fase: herimprovisatie

- Vraag alle “beelden” om hun plaats op het podium terug te nemen, zoals in de eerste scène. Nodig de hoofdrolspeler uit om zijn oorspronkelijke plaats in de scène terug te nemen (bedank de acteur die wordt vervangen en vraag hem/haar om bij de rest van de deelnemers die zich in het “publiek” bevinden te gaan zitten).
- Leg uit dat de hoofdpersoon en de tegenstander nu weer gaan improviseren, alleen kan de hoofdpersoon dit keer de beelden - zowel van de hoofdpersoon als van de tegenstander - verplaatsen om hem of haar te helpen de situatie onder ogen te zien en met zijn of haar tegenstander te interageren.
- Vraag alle acteurs op het podium om zich klaar te maken en tel samen met het publiek tot drie en zeg “actie!”. Als de improvisatie begint, kan de begeleider de hoofdpersoon helpen door de beelden (min of meer luid) te “activeren” om hem/haar eraan te herinneren dat de beelden gebruikt moeten worden.
- De hoofdpersoon kan de scène meer dan een keer opstarten om zo verschillende strategieën uit te proberen. De facilitator kan ondersteuning bieden door goed op te letten op wanneer een scène gestart en gestopt moet worden, en in het algemeen de hoofdpersoon te begeleiden in het proces.

Vijfde fase: de wens

- Als de hoofdpersoon verschillende strategieën heeft uitprobeerde, vraag dan de “beeld-acteurs” om naar de zijkanten van het podium te gaan (beschikbaar blijven maar op een afstand van het midden), en de hoofdpersoon en de tegenspeler blijven in het midden van het podium om de improvisatie nog een laatste keer op te voeren. Nodig deze keer de hoofdrolspeler uit om te doen wat hij/zij maar wil, ongeacht sociale normen of gevolgen (zolang de echte acteur niet gekwetst wordt), dat wil zeggen, om hun diepste wens in die situatie te vervullen.
- Tel tot drie om het “actie!” commando te geven en stop wanneer de hoofdpersoon zijn wens heeft vervuld. Indien nodig kan de scène worden herhaald totdat de hoofdpersoon erin slaagt om zijn/haar wens te voltooien.
- Als de laatste improvisatie stopt, bedank dan de hoofdpersoon en alle deelnemers en ga in een kring zitten voor de debriefing. Neem indien nodig een pauze van vijf minuten voordat je verder gaat met de debriefing.

NABESPREKING

Het is belangrijk om de discussie aan te moedigen vanuit een persoonlijk standpunt, waarbij iedereen praat over eigen gevoelens manieren om de activiteit te ervaren, in plaats van te veralgemenen of advies te geven. Het is vooral belangrijk om af te zien van advies geven aan de hoofdpersoon, aangezien hij of zij - en zeer waarschijnlijk ook anderen in de groep - na het ondergaan van deze oefening in een staat van emotionele opwinding zal zijn en enige tijd nodig zal hebben om te verwerken wat er is gebeurd. De debriefing van de activiteit moet gebeuren in een “kring van vertrouwen” formaat: met alle deelnemers in een kring - op de grond of op stoelen, zoals gewenst door elke persoon - selecteert de begeleider een object dat voor hen van belang is. Met het object in de hand drukt de begeleider heel kort uit hoe hij/zij zich voelt en nodigt anderen uit om hetzelfde te doen als zij dat willen door het object door te geven aan de persoon die naast hem/haar zit. De persoon met het object kan kiezen om te praten over hoe hij of zij zich voelt, of kan het object gewoon stilletjes doorgeven aan de volgende persoon in de kring.

HINTS

- Het is belangrijk om een vertrouwelijkheidsregel af te spreken over wat er van begin tot eind in de groep wordt gezegd.

“ANALYTISCH BEELD”

- Het feit dat de hoofdrolspeler zijn verhaal in het openbaar heeft verteld, betekent niet dat hij er achteraf over wil praten.
- De begeleider moet vertrouwd zijn met de technieken van Image Theatre en Rainbow of Desire voordat hij deze activiteit met een groep uitprobeert.

THEORIE

Boal A. (1995). *The Rainbow of Desire*. Routledge: New York.